

Si vols citar aquesta pàgina...

Actualitat literària sobre Joan Alcover a LletrA, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya)

< <https://lletra.uoc.edu/ca/autor/joan-alcover> >

Joan Alcover

Joan Alcover i Maspons (Nou diccionari 62 de la literatura catalana)

Va estudiar el batxillerat a l'Institut Balear, on va ser deixeble de Joan Lluís Pons i Gallarza i company de [Costa i Llobera](#) i d'Antoni Maura, i la carrera de Dret a

Barcelona.

Palma, 1854-1926. Poeta i assagista.

Llicenciat el 1878, va tornar a Palma on va exercir d'advocat. A partir del 1886 segueix la carrera de la judicatura, com a Relator, Secretari de Sala a partir del 1894 i Magistrat de l'Audiència Provincial a partir de 1911. Paral·lelament, havia iniciat la carrera política com a seguidor d'Antoni Maura, amb qui l'unia una forta amistat personal: regidor municipal (1879), diputat provincial per Manacor (1883) i diputat a Corts (1893). Després d'una curta estada a Madrid, va decidir de tornar a Palma i d'abandonar l'exercici de la política. A partir d'aleshores, l'adhesió a la política de Maura serà purament formal i s'anirà refredant a mesura que vagi aproximant-se al catalanisme polític i, concretament, a la Lliga Regionalista.

En la seva trajectòria literària, van tenir una notable influència tot un seguit de circumstàncies personals i familiars. S'havia casat, el 1881, amb la barcelonina Rosa Pujol i Guarch, amb qui tingué tres fills, Pere Teresa i Gaietà, i que morí el 1887. El 1891 es va tornar a casar amb la mallorquina Maria del Haro i Rosselló, amb la qual tingué dos altres fills, Maria i Pau. Aquest darrer és l'únic que el va sobreviure: el 1901 havia mort de tuberculosi la seva filla Teresa; el 1905, del tifus, el seu fill Pere; el 1919, en una mateixa nit, moren Maria a Mallorca i Gaietà a Barcelona. En bona part, aquesta presència de la mort incideix en la seva obra: l'aboca a l'elegia i dona un sentit personal, vivencial, a la seva activitat creativa. Perquè Alcover, fins als primers anys de segle, s'havia anat convertint en un prototípic intel·lectual de províncies. Des del 1872 havia anat publicant poemes en català i en castellà a la *Revista Balear*, al *Museo Balear* i a *El Isleño* i havia arribat a guanyar un premi extraordinari als [Jocs Florals](#) de Barcelona amb el poema "La creu".

L'activitat poètica li era un complement de la funció social que exercia, com a prohoms de prestigi, centre d'una tertúlia que reunia a casa seva els intel·lectuals de més prestigi de l'illa. L'adhesió inicial, dels anys estudiantils, als principis de la [Renaixença](#) es va anar mantenint, bé que relativitzant-se i amb un progressiu decantament cap a l'adopció del castellà com a llengua poètica fins a fer-se gairebé exclusiva. Així, va anar publicant regularment diversos reculls de la seva obra: *Poesías* (1887), que contenia intercalades tres composicions en llengua catalana, que augmentaran fins a set en una segona edició molt ampliada (1892); *Nuevas poesías* (1892), només amb un poema català, la traducció de *Fantasia* de Carducci; *Poemas y Armonías* (1894) i *Meteoros* (1901), aquests ja exclusivament en llengua castellana. Pròxims a Campoamor o a Núñez de Arce, va assolir a l'època un cert èxit de crítica (Menéndez y Pelayo, Juan Valera, etc.) i, recentment, ha estat valorada de molt diversa manera per crítics com [Llompart](#), Vidal Alcover o Antoni Comas, entre d'altres.

A partir de 1899 i fins al 1903 es produeix un canvi d'actitud davant la llengua i, després d'un període de defensa del bilingüisme, acaba adoptant de forma conscient i decidida el català, en una decisió ja

Si vols citar aquesta pàgina...

Actualitat literària sobre Joan Alcover a LletRA, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya)

< <https://lletra.uoc.edu/ca/autor/joan-alcover> >

irreversible que justifica en nombrosos escrits (sobretot en el discurs dins el Congrés Internacional de la Llengua Catalana del 1906: *La llengua catalana és entre nosaltres l'única expressió possible de l'escriptor artista*). La interpretació de les raons d'aquest canvi ha estat motiu de polèmica. En general, s'ha relacionat amb la mort de la seva filla Teresa, que el portà a l'adopció d'una poètica de la sinceritat, en la qual fonamentarà la seva poesia, convertida en instrument d'expressió del seu dolor. Hi ha, tanmateix, factors culturals i, concretament, l'impacte a Palma del grup modernista format al voltant de Miquel dels Sants Oliver, que impulsa una intensa vida cultural de modernització i d'integració en la cultura catalana, en un programa que acabarà concretant-se en l'anomenada "escola mallorquina". Dins aquest marc, Alcover troba un espai propi d'acció cultural efectiva, un sentit social a la seva activitat creativa, de manera que la seva poesia, alhora que es personalitza, es carrega de sentit humà i col·lectiu.

La tertúlia de casa seva es converteix en un pont cultural, sobretot per l'assídua presència de [Santiago Rusiñol](#) i, més tard, de [Josep Carner](#), entre molts d'altres. D'aquesta manera, s'integra dins la vida cultural i és d'un dels conferenciants del cicle d'autors mallorquins organitzat per l'Ateneu Barcelonès el 1904.

El seu discurs, *Humanització de l'art*, que constitueix la seva declaració poètica més important, va ser recollit amb altres textos al volum *Art i literatura* (1904). Hi exposa la seva posició contrària als corrents de l'art per l'art, als simbolistes i parnassians, en una clara sintonia amb les actituds veristes i vitalistes del moment, que defensaven els lligams entre creació poètica i vivència personal, emotiva. Així, sintetitza en alguns aspectes les teories poètiques de [Joan Maragall](#) i de [Santiago Rusiñol](#), defensa la conciliació entre l'escriptor i la societat, el punt de partida contemplatiu de la creació poètica i la concepció messiànica del poeta, a través de la qual adquireix una dimensió o responsabilitat col·lectiva. Alhora, però, reclama el domini de la tècnica i una extremada cura en el llenguatge perquè creu que la poesia s'ha de posar al servei de la comunicació i la claredat. És probable que, en aquestes idees, seguís de prop, també, les teories de Tolstoi, a qui va dedicar un assaig datable de 1921.

La concreció més precisa d'aquesta teorització és la seva pròpia obra poètica, que recull el 1909 en el volum *Cap al tard*, un dels poemaris més importants i influents de la poesia catalana del segle XX i que representa el seu reconeixement públic. El 1918 publicarà un darrer recull, *Poemes bíblics*, en el qual, en un seguit de "visions" de figures bíbliques (entre d'altres, Agar, Rebeca, Abigaïl, David, Saül i, el més dramàtic, Resfa) s'aproxima al dolor i a la tragèdia humana, allò que [Carles Riba](#) qualifica com "la idea humana universal". El volum es tanca amb una sèrie de *Proverbis* que hom considera derivats de les elegies de *Cap al tard*. Era, ja, una personalitat pública reconeguda: mestre en Gai Saber (1909), membre de l'Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona (1913), president dels [Jocs Florals](#) de Barcelona (1916) i membre corresponent de l'IEC (1916). Aquesta adhesió a la política lingüística de l'Institut li valgué un violent atac d'Antoni M. Alcover el 1920.

Copyright text © 2000 Edicions 62

Tast de textos

Text

Si vols citar aquesta pàgina...

Actualitat literària sobre Joan Alcover a LletreA, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya)

< <https://lletra.uoc.edu/ca/autor/joan-alcover> >

 WEB: Selecció de Poesia Catalana

Poemes 'Desolació', 'La relíquia', 'La Balanguera' i 'Record de Sóller'.
<http://www.uoc.edu/lletra/especials/folch/alcover.htm>

 WEB: A Magisteri Teatre-Mag Poesia

Recull set poemes de l'autor.
<http://magpoesia.mallorcaweb.com/altrespoetes2/alcoverjoan.html>

 WEB: Raixa

Els poemes 'Desolació' i 'La Balanguera', entre les lletres de les cançons del disc *Raixa*, de Maria del Mar Bonet.
<http://www.viasona.cat/grup/maria-del-mar-bonet/raixa>

 WEB: Alcover a EPdLP

Nota biogràfica en castellà amb un poema a El Poder de la Palabra.
<http://www.epdlp.com/escritor.php?id=2925>

Àudios

 AUDIO: 'La Balanguera', interpretat per Maria del Mar Bonet

<http://www.musicadepoetes.cat/app/musicadepoetes/servlet/org.uoc.lletra.musicaDePoetes.Titol?autor=44&titol=43>

Biobibliografia

Biografia

 WEB: A la Viquipèdia

Biografia i obra de l'autor al web de l'enciclopèdia lliure.
http://ca.wikipedia.org/wiki/Joan_Alcover

 WEB: A la Hiperenciclopèdia

<http://www.enciclopedia.cat/EC-GEC-0002092.xml>

 WEB: Membre de l'IEC

Joan Alcover, membre corresponent de l'Institut d'Estudis Catalans.
<http://apmembres2.iec.cat/detall.aspx?pkMembrePLE=4>

Bibliografia

 WEB: Què hi ha a la Biblioteca de Catalunya

http://cataleg.bnc.cat/search*cat/?searchtype=a&searcharg=Alcover+Joan&sortdropdown=-&searchscope=13&searchscope2=13&SORT=D

 WEB: Què hi ha a les biblioteques universitàries catalanes (CCUC)

http://ccuc.cbuc.cat/search*cat/a?SEARCH=Alcover+Joan&sortdropdown=-&searchscope=23

 WEB: Què hi ha a les biblioteques públiques

http://argus.biblioteques.gencat.cat/iii/encore/search/C__SJoan%20Alcover__Orightresult__U1?lang

Si vols citar aquesta pàgina...

Actualitat literària sobre Joan Alcover a LletrA, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya)

< <https://lletra.uoc.edu/ca/autor/joan-alcover> >

=cat&suite=pearl

 WEB: Articles de l'autor (Traces)

http://traces.uab.cat/search?ln=ca&p=Alcover%2C+Joan&f=author&action_search=Cerca&c=Traces+%3A+base+de+dades+de+llengua+i+literatura+catalanes&sf=&so=d&rm=&rg=10&sc=1&of=hb

 WEB: Articles sobre l'autor (Traces)

http://traces.uab.cat/search?ln=ca&p=Alcover%2C+Joan&f=keyword&action_search=Cerca&c=Traces+%3A+base+de+dades+de+llengua+i+literatura+catalanes&sf=&so=d&rm=&rg=10&sc=0&of=hb

Comentaris sobre l'autor

Crítica

 WEB: Pàgina de l'AELC

Biografia, publicacions i altres materials.

<http://www.escriptors.cat/autors/alcoverj/>

 PDF: Cent anys d'un poema

Amb motiu del centenari de la publicació del poemari *Cap al tard*, Jaume Cabré parla del poema 'Desolació' i glossa la figura del poeta. A l'*Avui. Cultura* (04/07/2009).

http://projectetraces.uab.cat/tracesbd/avui/av090704_03.pdf

 PDF: Un segle de tremolor

Andreu Gomila parla de l'obra de Joan Alcover amb motiu del centenari de la publicació de *Cap al tard*. A l'*Avui. Cultura* (07/03/2009).

http://projectetraces.uab.cat/tracesbd/avui/av090307_06.pdf

 PDF: Joan Alcover, poeta en versió completa

Alexandre Navarro repassa la trajectòria vital i literària de l'autor amb motiu de la publicació de *Poesia completa*. A *Caràcters*, 41 (octubre 2007).

http://projectetraces.uab.cat/tracesbd/caracters/2007/caracters_a2007m10n41p9.pdf

 PDF: Goig i dol en la paraula de Joan Alcover 1/2

Article de Lluís Solà sobre les obres *Cap al tard* i *Poemes bíblics*. A l'*Avui* (27/01/2003).

<http://www.traces.uab.es/tracesbd/avui/av03634a.pdf>

 PDF: Goig i dol en la paraula de Joan Alcover 2/2

Article de Lluís Solà sobre les obres *Cap al tard* i *Poemes bíblics*. A l'*Avui* (27/01/2003).

<http://projectetraces.uab.cat/tracesbd/avui/av03634b.pdf>

Diversos

 WEB: Auca de Joan Alcover

Auca escrita per Joan Vilamala i il·lustrada per Jaume Gubianas al web La paret de les auques. Amb suggeriments de treball.

<http://www.auques.cat/tot.php?auca=alcover>

 WEB: Col·loqui

Informació sobre el muntatge poètic de Magisteri Teatre-Mag Poesia, que inclou els poemes 'Desolació' i 'Col·loqui'.

Si vols citar aquesta pàgina...

Actualitat literària sobre Joan Alcover a LletrA, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya)

< <https://lletra.uoc.edu/ca/autor/joan-alcover> >

<http://www.mallorcaweb.com/Mag-Teatre/recitals2/colloqui.html>

WEB: Les romponents de l'infinit

Muntatge representat al Congrés Joan Alcover (Palma, 1-4 desembre del 2004).

<http://www.mallorcaweb.com/Mag-Teatre/recitals3/alcoverj.html>

Propostes didàctiques

Recursos

WEB: Cap al tard i Poemes bíblics

Proposta de lectura a Biblionet, la guia interactiva de literatura catalana.

<http://www.xtec.es/~Irius1/alcover/contenedor.htm>